

Het verhaal van Esseghem (20) *Rik Coolsaet*

Was het vroeger écht beter? Niet voor wie uit zijn huis werd gezet...

In het verleden is de Esseghemwijk vele keren vernieuwd en verfraaid. Vroeger, zo rond het begin van de 20e eeuw, was het simpel. Om een gemeente te verfraaien, beslist men om nieuwe straten aan te leggen en daar vervolgens mooie huizen te bouwen. Maar wat met de vele volkswijken die in de weg staan? Met hun krakkemikkige huisjes, donkere steegjes en grauwe beluiken zijn ze een doorn in het oog van stadsplanners en autoriteiten. Zij moeten dus verdwijnen. Over wie daardoor uit zijn huis wordt verdreven, wordt nauwelijks nagedacht. Arbeiders, kleine zelfstandigen en ambachtsslui die hun woning verliezen, moeten zelf maar een oplossing zoeken. Er worden wel plannen op papier gezet om hen op te vangen, maar in de praktijk komt daar weinig van terecht. Want de waarheid is dat niemand echt geïnteresseerd is in het lot van de verdreven bewoners.

Ook in Jette niet. Vele Jettenaren zien in die tijd Esseghem als een verloederde en ongezonde wijk, en gevaarlijk bovendien. Jette maakt er geen geheim van dat het vooral 'deftige inwoners' wil aantrekken. Volkswijken, zo klinkt het op de gemeenteraad, tasten de waarde van andere eigendommen aan. Straat na straat wordt het oude gehucht dus teruggedrongen. Oude huisjes worden gesloopt, bewoners verdreven. Wie zijn huis verliest, moet zelf maar op zoek gaan naar een dak boven het hoofd.

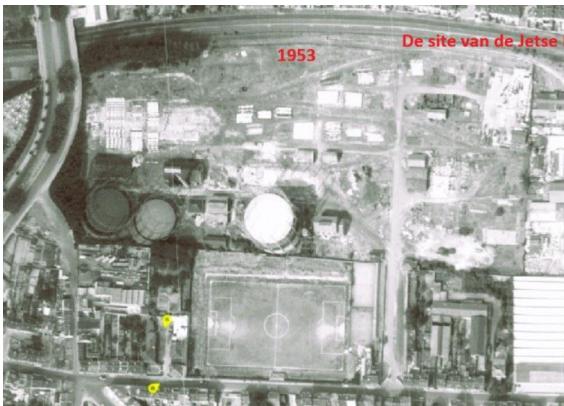
Vanaf het midden van de jaren vijftig verandert de aanpak. De stadsvernieuwing gaat onverminderd verder, maar de geesten zijn geëvolueerd: wie vanaf nu gedwongen wordt om te vertrekken, kan voortaan terecht bij de sociale woningmaatschappij de 'Jetse Haard'. De oppositie in de Jetse gemeenteraad is echter niet onder de indruk. Op de gemeenteraad hekelte een oppositielid dat de Jetse Haard sinds 1940 nauwelijks nieuwe sociale woningen heeft gebouwd, terwijl ondertussen heel wat oude woningen zijn afgebroken. Verdreven bewoners belanden volgens hem noodgedwongen in ongezonde kelders en zolderkamers – vaak nog slechter dan de huisjes die ze hebben moeten verlaten.

De gemeente belooft beterschap. In 1959 verschijnen de eerste sociale huurwoningen in Esseghem, op de hoek van de Gustave Delathouwerstraat en de Joseph Loossensstraat. Kort daarna koopt de Jetse Haard het terrein van de oude gasfabriek in de Jules Lahayestraat voor een ambitieus project: vier modernistische woontorens met plaats voor 740 gezinnen. Enkele voorzieningen en wat groen worden ook voorzien, al blijft dat nog vrij beperkt.

Nieuwe aanpak vanaf 2010. Dan lanceert Brussel de zogenaamde 'duurzame wijkcontracten'. Vanaf nu gaat er erg veel aandacht naar de gevolgen voor de buurtbewoners wanneer een wijk vernieuwd wordt. Die wijkcontracten investeren in de heraanleg van openbare ruimte, renovatie van woningen, sociale projecten, buurtinitiatieven, vergroening en lokale voorzieningen. Belangrijk verschil met vroeger: bewoners en verenigingen moeten actief betrokken worden bij de plannen én de uitvoering ervan.

Dat zijn dan ook de rode draden doorheen het Duurzaam Wijkcontract dat Jette in 2017 aanvraagt voor de vernieuwing van de Esseghemwijk, met bijzondere aandacht voor de woontorens van de Jetse Haard. De centrale vraag is nu niet langer enkel hoe de wijk er moet uitzien, maar vooral hoe het leven er beter kan worden gemaakt voor de mensen die er wonen. Hoe betrek je bewoners bij hun buurt? Welke voorzieningen ontbreken? Hoe ondersteun je kwetsbare gezinnen?

Vroeger was het dus lang niet altijd beter...

13.10.1964/1965 - 1968/1969/1970/1971/1972/1973/1974/1975/1976/1977/1978/1979/1980/1981/1982/1983/1984/1985/1986/1987/1988/1989/1990/1991/1992/1993/1994/1995/1996/1997/1998/1999/2000/2001/2002/2003/2004/2005/2006/2007/2008/2009/2010/2011/2012/2013/2014/2015/2016/2017/2018/2019/2020/2021/2022/2023/2024

**contrat de quartier durable
MAGRITTE
duurzaam wijkcontract**

18.02.2023 14.00 > 15.30

PROFITEZ D'UN MOMENT CONVIVIAL ET VENEZ CHOISIR
**Les futurs EQUIPEMENTS DE
WORKOUT du site Essegem !**

GENIET VAN EEN GEZELLIG MOMENT EN KOM
**De toekomstige WORKOUT
TOESTELLEN van de
Essegemsite kiezen!**

LOCAL À GAUCHE AU REZ DE CHAUSÉE DU BÂTIMENT ESSEGHM 2
LOKAAL LINKS OP DE GELUKVLOERS VAN HET GEBOUW ESSEGHM 2

Plus d'infos/Meer info : amassart@jette.brussels & 02.422.31.00 - facebook.com/cqd-magritte-dw
www.cqd-magritte-dw.be

Jette

